

УДК 351

DOI <https://doi.org/10.32782/2414-4436/2024-1-2>

Людмила АКИМОВА

доктор наук з державного управління, кандидат економічних наук, професор,
Заслужений працівник освіти України, професор кафедри трудових ресурсів і підприємництва,
Національний університет водного господарства та природокористування (Рівне, Україна),
e-mail: l_akimova@ukr.net
ORCID: 0000-0002-2747-2775

Олександр АКИМОВ

доктор наук з державного управління, професор, Заслужений економіст України,
професор кафедри публічного адміністрування, Міжрегіональна академія управління персоналом
(Київ, Україна), e-mail: 1970aaa@ukr.net
ORCID: 0000-0002-9557-2276

Катерина МАЙСТРЕНКО

кандидат наук з державного управління, доцент кафедри публічного адміністрування,
Міжрегіональна академія управління персоналом (Київ, Україна), e-mail: kate.maistr@gmail.com
ORCID: 0000-0001-8586-9271

Бібліографічний опис статті: Акімов, О., Акімова, Л., & Майстренко, К. (2024). Система антикорупційних заходів у контексті підвищення ефективності правоохоронної діяльності та протидії колабораціонізму в державному управлінні. *Публічне управління та місцеве самоврядування*, 1, 10–16, doi: <https://doi.org/10.32782/2414-4436/2024-1-2>

СИСТЕМА АНТИКОРУПЦІЙНИХ ЗАХОДІВ В КОНТЕКСТІ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ПРОТИДІЇ КОЛАБОРАЦІОНІЗМУ В ДЕРЖАВНОМУ УПРАВЛІННІ

У статті досліджено антикорупційні заходи як важливий елемент сучасного державного управління, спрямований на запобігання, виявлення та припинення корупційних дій у всіх сферах життя суспільства. Ці заходи охоплюють широкий спектр стратегій, політик, законів і механізмів, включаючи створення ефективних механізмів контролю, зміцнення правової бази, розробку етичних стандартів та підвищення свідомості громадян. У сучасному державному управлінні існує серйозна проблема корупції та колабораціонізму, що ставить під загрозу ефективність правоохоронної діяльності та довіру громадян до державних структур. Незважаючи на існуючі антикорупційні заходи, існують фактори, такі як політичний тиск, недостатня кваліфікація правоохоронців, низький рівень координації між органами влади та обмеженість ресурсів, які ускладнюють боротьбу з цими негативними явищами.

Мета. Мета статті полягає у визначенні ефективних антикорупційних стратегій та заходів, спрямованих на підвищення ефективності правоохоронної діяльності та протидію колабораціонізму в контексті державного управління.

Результати. Виявлено, що ефективність правоохоронної діяльності є ключовим аспектом боротьби з корупцією, вимагаючи професіоналізму та незалежності від політичних чи інших впливів. Протидія колабораціонізму також важлива, оскільки вона має на меті припинення неправомірного співробітництва чиновників або працівників державних установ з корупційними групами чи організаціями. Крім того, державне управління виступає організаційною системою, що охоплює всі аспекти управління країною чи регіоном, включаючи законодавчу, виконавчу та судову владу, і визначає напрямки та механізми впровадження антикорупційних заходів. Сучасні дослідження в галузі державного управління та боротьби з корупцією підкреслюють важливість і складність завдань, пов'язаних із попередженням корупції та колабораціонізму. Для ефективного аналізу цих проблем важливо визначити сильні та слабкі сторони, можливості та загрози антикорупційних заходів. Підкреслено у таблиці такий аналіз, який допомагає структурувати і систематизувати інформацію. Серед сильних сторін відзначається висока кваліфікація та етика правоохоронців, незалежність та об'єктивність їхньої роботи, а також ефективна співпраця між органами влади. Однак, слабкі сторони включають недостатню кваліфікацію та етику деяких правоохоронців, політичний тиск на правоохоронні органи, а також недостатню координацію та недостатність ресурсів. Можливості включають запровадження програм підвищення свідомості громадськості, поліпшення технологій контролю та міжнародне співробітництво, тоді як загрози можуть виникати з політичних переворотів, міжнародної корупції та спротиву з боку корупційних угруповань. Такий аналіз допомагає ідентифікувати ключові напрямки для поліпшення ефективності антикорупційних заходів та державного управління.

Ключові слова: антикорупційні заходи, ефективність, правоохоронна діяльність, колабораціонізм, державне управління, сильні сторони, слабкі сторони, можливості, загрози, міжнародний досвід.

Liudmyla AKIMOVA

Doctor of Sciences in Public Administration, Professor, Honored Education Worker of Ukraine, Professor at the Department of Labor Resources and Entrepreneurship, National University of Water and Environmental Engineering (Rivne, Ukraine), e-mail: l_akimova@ukr.net

ORCID: 0000-0002-2747-2775

Oleksandr AKIMOV

Doctor of Sciences in Public Administration, Professor, Honored Economist of Ukraine, Professor at the Department of Public Administration, Interregional Academy of Personnel Management (Kyiv, Ukraine), e-mail: 1970aaa@ukr.net

ORCID: 0000-0002-9557-2276

Kateryna MAISTRENKO

Candidate Of Sciences In Public Administration, Associate Professor at The Department of Public Administration, Interregional Academy of Personnel Management (Kyiv, Ukraine), e-mail: kate.maistr@gmail.com

ORCID: 0000-0001-8586-9271

To cite this article: Akimov, O., Akimova, L., & Maistrenko, K. (2024). Systema antykoruptsiinykh zakhodiv v konteksti pidvyshchennia efektyvnosti pravookhoronnoi diialnosti ta protydii kolaboratsionizmu v derzhavnomu upravlinni [The system of anti-corruption measures in the context of improving the efficiency of law enforcement activities and combating collaboration in public administration]. *Public Administration and Local Government*, 1, 10–16, doi: <https://doi.org/10.32782/2414-4436/2024-1-2>

THE SYSTEM OF ANTI-CORRUPTION MEASURES IN THE CONTEXT OF IMPROVING THE EFFICIENCY OF LAW ENFORCEMENT ACTIVITIES AND COMBATING COLLABORATION IN PUBLIC ADMINISTRATION

Topicality. The article examines anti-corruption measures as an important element of modern state administration, aimed at preventing, detecting and stopping corrupt actions in all spheres of society. These measures cover a wide range of strategies, policies, laws and mechanisms, including the creation of effective control mechanisms, strengthening the legal framework, developing ethical standards and raising public awareness. In modern state administration, there is a serious problem of corruption and collaborationism, which endangers the effectiveness of law enforcement and citizens' trust in state structures. Despite existing anti-corruption measures, there are factors such as political pressure, insufficient qualification of law enforcement officers, low level of coordination between authorities and limited resources that make it difficult to fight against these negative phenomena

Goal. The purpose of the article is to identify effective anti-corruption strategies and measures aimed at increasing the effectiveness of law enforcement and countering collaborationism in the context of public administration.

The results. It was found that the effectiveness of law enforcement activities is a key aspect of the fight against corruption, requiring professionalism and independence from political or other influences. Anti-collaborationism is also important, as it aims to stop the illegal cooperation of officials or employees of public institutions with corrupt groups or organizations. In addition, public administration acts as an organizational system covering all aspects of the management of a country or region, including the legislative, executive and judicial authorities, and determines the directions and mechanisms for the implementation of anti-corruption measures. Modern research in the field of public administration and the fight against corruption emphasizes the importance and complexity of tasks related to the prevention of corruption and collaborationism. For an effective analysis of these problems, it is important to identify the strengths and weaknesses, opportunities and threats of anti-corruption measures. The following analysis, which helps to structure and systematize information, is highlighted in the table. Among the strengths are the high qualification and ethics of law enforcement officers, the independence and objectivity of their work, as well as effective cooperation between authorities. However, weaknesses include the lack of qualifications and ethics of some law enforcement officers, political pressure on law enforcement, and lack of coordination and resources. Opportunities include the introduction of public awareness programs, improved control technologies, and international cooperation, while threats may arise from political coups, international corruption, and opposition from corrupt groups. Such an analysis helps to identify key directions for improving the effectiveness of anti-corruption measures and public administration.

Key words: anti-corruption measures, efficiency, law enforcement, collaborationism, public administration, strengths, weaknesses, opportunities, threats, international experience.

Постановка проблеми. У сучасному державному управлінні існує серйозна проблема корупції та колабораціонізму, що ставить під загрозу ефективність правоохоронної діяльності та довіру громадян до державних структур. Незважаючи на існуючі антикорупційні заходи, існують фактори, такі як політичний тиск, недостатня кваліфікація правоохоронців, низький рівень координації між органами влади та обмеженість ресурсів, які ускладнюють боротьбу з цими негативними явищами. Тому необхідно ретельно проаналізувати ці проблеми та розробити стратегію, спрямовану на підвищення ефективності правоохоронної діяльності та запобігання колабораціонізму в державному управлінні

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Окремі аспекти проблеми ролі системи антикорупційних заходів в контексті підвищення ефективності правоохоронної діяльності та протидії колабораціонізму в державному управлінні досліджували такі науковці, як: Т. Брус, В. Ковальов, О. Гулак, В. Курило, Л. Дубчак, Ю. Камардіна, А. Філіпенко, К. Кирюха, О. Пархоменко-Куцевіл, В. Черней, С. Гусарев, С. Чернявський та інші.

Мета статті. Мета статті полягає у визначенні ефективних антикорупційних стратегій та заходів, спрямованих на підвищення ефективності правоохоронної діяльності та протидію колабораціонізму в контексті державного управління.

Виклад основного матеріалу дослідження. У сучасному світі корупція є серйозною загрозою для демократії, правопорядку та економічного розвитку. На кожному рівні державного управління вона може виявлятися у різних формах, від маленьких хабарів до великих корупційних схем, що виривають коріння з фундаменту суспільства (Гулак О., Курило В., Дубчак Л., 2021) Одним із ключових аспектів боротьби з цим негативним явищем є розробка та впровадження системи антикорупційних заходів, спрямованих на підвищення ефективності правоохоронної діяльності та протидію колабораціонізму в державному управлінні.

Важливо розглянути ключові аспекти системи антикорупційних заходів в контексті їхньої ролі у підвищенні ефективності правоохоронної діяльності та протидії колабораціонізму в державному управлінні. Вивчення цих питань дозволить краще зрозуміти сутність проблеми, ідентифікувати шляхи її вирішення та винести вагомий внесок у побудову чесного та ефективного управління.

На думку вченого К. Кирюха (Кирюха К., 2022, с. 32–37), який вважає, що ефективна

боротьба з корупцією вимагає комплексного підходу та впровадження різноманітних антикорупційних заходів. Нижче наведена таблиця, яка відображає ключові аспекти цих заходів та їхні основні компоненти. Це допоможе краще зрозуміти різноманітність стратегій та механізмів, що використовуються для боротьби з корупцією у всіх сферах державного життя.

Таблиця 1

Ключові аспекти антикорупційних заходів

Аспект	Опис
Механізми контролю	– розвиток систем внутрішнього та зовнішнього контролю за діяльністю державних установ; – аудиторські перевірки, інспекції, моніторинг фінансових операцій та використання ІТ для контролю
Правова база	– прийняття та вдосконалення законів про відповідальність за корупційні дії та доступ до інформації; – закони про декларування майна, доступ до інформації про держзакупівлі та фінансові операції
Етичні стандарти	– встановлення високих стандартів етики та моральних цінностей для посадових осіб; – зобов'язання виконувати обов'язки з чесністю, відмова від конфлікту інтересів тощо
Свідомість громадян	– інформаційно-просвітницька робота для підвищення обізнаності громадян про корупційні ризики; – організація тренінгів, семінарів, платформ для обміну досвідом та інформацією

Розроблено автором.

Отже, після огляду ключових аспектів антикорупційних заходів можна зробити висновок, що ефективна боротьба з корупцією вимагає системного та комплексного підходу. Забезпечення прозорості, ефективності контролю, розробка та дотримання правової бази, встановлення високих етичних стандартів та підвищення свідомості громадян – це лише деякі з інструментів, що використовуються у цій боротьбі (Бобровська, 2021). Спільне застосування цих заходів може сприяти створенню прозорого та відкритого суспільства, де корупція є неприпустимою.

Варто наголосити, що ефективність правоохоронної діяльності є критично важливою у боротьбі з корупцією і забезпеченні правопорядку в суспільстві. Визначення ефективності правоохоронних органів полягає в їхній здатності реагувати оперативним та адекватним чином на виявлені порушення закону. Це означає, що негайні заходи мають бути прийняті для припинення правопорушень та забезпечення дотримання законності.

Таблиця 2

Аспекти та протидія колабораціонізму в державному управлінні

Аспект	Опис
Неправомірне співробітництво	– включає в себе дії чиновників та працівників державних установ, спрямовані на сприяння корупційним групам; – це може включати підкуп, використання посадового становища для отримання особистої вигоди та інші форми зловживання владою
Зловживання владою	– охоплює ситуації, коли чиновники використовують свої посадові повноваження для особистої користі; – це може включати в себе прийняття рішень або надання послуг на користь корупційних груп або особисту вигоду
Протидія колабораціонізму	– включає в себе заходи та політики, спрямовані на запобігання та припинення неправомірного співробітництва між державними чиновниками та корупційними групами; – це включає в себе зміцнення контролю, впровадження етичних стандартів, навчання та наведення прикладу ізоляції від корупційних впливів

(Клименко В., Акімова Л., Докієнко Л., 2015, с. 196–201).

Крім того, об'єктивність та безпристрасність у проведенні розслідувань є ключовими для забезпечення справедливості та виявлення винних осіб. Правоохоронні органи повинні дотримуватися принципу рівності перед законом та уникати будь-якого впливу на користь чи в недолік певних осіб чи груп. Забезпечення ефективної системи відповідальності за порушення закону є необхідною складовою правопорядку (Докієнко, Л., 2011; Клименко В., Акімова Л., Докієнко Л., 2015). Правоохоронні органи повинні мати можливість накладати на винних осіб відповідні покарання, які відповідають характеру та серйозності скоєного злочину. Ефективність правоохоронної діяльності також вимагає наявності кваліфікованих та компетентних кадрів, здатних ефективно виконувати свої обов'язки. Крім того, важливо, щоб правоохоронні органи були незалежними від будь-яких політичних чи інших впливів, щоб забезпечити об'єктивне і справедливе правосуддя (Черней В. В., Гусарев С. Д., Чернявський С. С., 2019).

Загалом, врахування цих аспектів допомагає створити ефективну систему правоохоронної діяльності, яка сприяє боротьбі з корупцією та забезпечує законність та справедливість у суспільстві.

О. Пархоменко-Куцевіл (Пархоменко-Куцевіл О., 2019, с. 85–93) вважає, що протидія колабораціонізму державного управління визначається як неправомірне співробітництво чиновників або працівників державних установ з корупційними групами чи організаціями. Це явище підриває принципи законності, чесності та прозорості у державному секторі, сприяє розповсюдженню корупції та порушує довіру громадян до владних структур. Варто детальніше розглянути основні аспекти протидії колабораціонізму та засоби боротьби з цим явищем.

Таким чином, після огляду основних аспектів та протидії колабораціонізму в державному управлінні можна зробити висновок, що це явище є серйозною загрозою для прозорості, ефективності та легітимності влади. Запобігання та припинення неправомірного співробітництва між державними чиновниками та корупційними групами є важливим завданням для зміцнення правової держави та забезпечення довіри громадян до владних структур (Kryshchanovych, M., Akimova, L., Shamrayeva, V., Karpa, M., & Akimov, O., 2024). Імплементация ефективних механізмів контролю, впровадження етичних стандартів та навчання з виконання обов'язків без впливу корупційних груп є важливими кроками для забезпечення інтегритету та прозорості у державному управлінні.

Доречно зазначити, що державне управління є важливою складовою будь-якої країни або регіону, оскільки воно забезпечує ефективне функціонування всіх аспектів суспільства та виконання його основних функцій. Слід розглянути основні аспекти державного управління:

– **законодавча влада:** відповідальна за прийняття законів і нормативно-правових актів, які регулюють функціонування суспільства. Парламент або інші законодавчі органи відображають волю громадян через прийняття законів та ухвалення рішень з ключових питань;

– **виконавча влада:** відповідає за виконання законів та реалізацію політики, прийнятої законодавчою владою. Вона включає в себе уряд, міністерства, агентства та інші виконавчі органи, які здійснюють адміністративну діяльність;

– **судова влада:** відповідальна за розгляд справ і вирішення правових конфліктів згідно з законом. Суди вирішують цивільні, кримінальні та адміністративні справи та гарантують дотримання прав і свобод громадян;

– **підпорядковані органи та структури:** це органи та установи, які діють у межах виконавчої влади і забезпечують реалізацію політики держави на місцевому рівні, в конкретних галузях або територіальних одиницях (Камардіна Ю., Філіпенко А., 2022, с. 23–24).

Взагалі, державне управління включає в себе взаємодію цих трьох гілок влади з метою забезпечення стабільності, правової впевненості та розвитку суспільства. Воно має забезпечувати ефективно та справедливо управління, що відповідає потребам та інтересам громадянства.

Сучасні дослідження в галузі державного управління та боротьби з корупцією наголошують на складності та важливості завдань, пов'язаних із попередженням корупції та колабораціонізму (Marchenko A., Akimova L., Akimov O., 2021). Для ефективного аналізу проблем корупції та колабораціонізму важливо розпочати з виявлення сильних сторін, перейти до визначення можливостей, а потім виявлення слабких місць та аналізувати потенційні загрози. З метою кращого структурування цього аналізу можна скористатися таблицею, що включає такі категорії.

Таблиця 3
Аналіз антикорупційних заходів в контексті підвищення ефективності державного управління та протидії колабораціонізму

Сильні сторони (Strengths)	Слабкі сторони (Weaknesses)
висока кваліфікація та етика правоохоронців; незалежність та об'єктивність роботи правоохоронних органів; ефективна співпраця та координація між органами влади; наявність фінансових, технічних та людських ресурсів	недостатня кваліфікація та етика деяких правоохоронців; політичний тиск та вплив на правоохоронні органи; недостатня координація між різними відомствами та органами влади; недостатність ресурсів для ефективної боротьби з корупцією
Можливості (Opportunities)	Загрози (Threats)
запровадження програм підвищення свідомості громадськості про корупцію; поліпшення технологій та інновацій у сфері контролю за фінансовими операціями; підвищення міжнародного співробітництва у сфері боротьби з корупцією; законодавчі зміни та реформи для посилення антикорупційного законодавства	політичні перевороти або нестабільність у країні; міжнародна корупція та вплив іноземних агентів на внутрішні справи; падіння економічної стабільності або фінансова криза; спротив з корупційних угруповань та впливових осіб

(Акімова Л., Акімов О., 2022).

Отже, аналіз сильних сторін, слабких сторін, можливостей та загроз у контексті антикорупційних заходів дозволяє глибше зрозуміти проблеми та можливості, що виникають у процесі

боротьби з корупцією та колабораціонізмом в державному управлінні. Цей аналіз надає основу для розробки стратегій та політик, спрямованих на покращення ефективності державного управління та зміцнення боротьби з корупцією та колабораціонізмом.

Окремо необхідно відзначити думку Т. Брус і В. Ковальова (Брус Т., Ковальов В., 2016), що міжнародний досвід та найкращі практики в галузі боротьби з корупцією надають цінні вказівки для ефективного здійснення антикорупційних заходів. Деякі з цих практик включають:

- *механізми антикорупційного моніторингу та оцінки ефективності*: полягає в систематичному аналізі корупційних явищ та оцінці ефективності заходів, вжитих для їх запобігання та боротьби, що можуть включати створення спеціалізованих механізмів моніторингу, збір та аналіз даних про корупційні випадки, а також регулярне проведення оцінок результативності антикорупційних заходів;

- *спеціалізовані антикорупційні органи із широкими повноваженнями*: передбачає створення незалежних та компетентних органів, призначених для боротьби з корупцією. Їх повноваження можуть охоплювати проведення розслідувань, підтримку судових процесів, ведення антикорупційної політики та співпрацю з іншими органами;

- *міжнародне співробітництво у сфері протидії корупції*: передбачає зміцнення співпраці між країнами у боротьбі з корупцією. Вона може включати обмін інформацією та досвідом, спільні розслідування корупційних справ, а також спільне впровадження антикорупційних заходів.

Отже, ці практики варто враховувати при розробці та впровадженні стратегій боротьби з корупцією для досягнення кращих результатів та забезпечення прозорого та ефективного державного управління.

Висновок. Таким чином, проаналізувавши вищезазначене, можна дійти висновку, що система антикорупційних заходів є критично важливою для підвищення ефективності правоохоронної діяльності та протидії колабораціонізму в державному управлінні. Ідентифікація сильних сторін, таких як впровадження механізмів антикорупційного моніторингу та створення спеціалізованих антикорупційних органів, дає можливість використовувати найбільш ефективні підходи. Однак слабкі сторони, такі як недостатня координація та обмежені ресурси, потребують уваги та вдосконалення. Міжнародний досвід та найкращі практики, зокрема посилення міжнародного співробітництва, важливі для створення ефективної антикорупцій-

ної системи. Загрози, такі як політичний тиск та міжнародна корупція, потребують посилення заходів захисту та протидії. Отже, розробка та реалізація комплексної антикорупційної стратегії є критичною для забезпечення прозорого та ефективного державного управління.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бобровська О. Сучасний стан інвестиційної безпеки України в умовах Covid-19 та її вплив на фінансово-економічну ситуацію держави. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, 1(36), 233–242. <https://doi.org/10.18371/fcapter.v1i36.227770>
2. Брус Т. М., Ковальов В. Г. Проблеми реалізації антикорупційної політики в Україні. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. № 3, 2016 р. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=954>
3. Гулак О. В., Курило В. І., Дубчак Л. М. До питання про шляхи подолання корупції в Україні. *Право та державне управління*. № 1, 2021 р. С. 196–201 URL: http://pdu-journal.kpu.zp.ua/archive/1_2021/31.pdf
4. Інвестиційний менеджмент: навчальний посібник. / Л. Докієнко та ін. Київ : Академвидав, 2011. 408 с.
5. Камардіна Ю. В., Філіпенко А. С. Антикорупційні програми органів місцевого самоврядування як організаційно-правові засоби протидії корупції. *Право*. № 23–24, 2022 р. URL: <https://visnyk-pravo.mdu.in.ua/ARHIV-uk/23-24/8.pdf>
6. Кирюха К. І. Напрями підвищення ефективності адміністративно-правового регулювання запобігання корупції в органах національної поліції України. *Право*. № 73, 2022 р. С. 32–37 URL: <https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2022/11/7-1.pdf>
7. Клименко В., Акімова Л., Докієнко Л. Фінансовий ринок : навчальний посібник. Київ : «Центр учбової літератури», 2015, 358 с.
8. Пархоменко-Куцевіл О. І. Сучасні підходи до проблем реформування антикорупційних державних органів в Україні. *Вчені записки Університету "КРОК"*. № 2, 2019 р. С. 85–93.
9. Акімова Л., Акімов О. Протидія корупції: правове регулювання і практичний досвід : тези доп. Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Вінниця, 28 жовт. 2022 р.) МВС України, Харків. нац. ун-т внут. справ, Наук. парк "Наука та безпека". Харків : ХНУВС, 2022 р. 232 с.
10. Черней В. В., Гусарев С. Д., Чернявський С. С. Реалізація державної антикорупційної політики в міжнародному вимірі : матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 12 груд. 2019 р.) : у 2 ч. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2019 р. Ч. 1. 264 с.
11. Kryshtanovych M., Akimova L., Shamrayeva V., Karpa M., Akimov O. Problems of European integration in the construction of EU security policy in the context of counter-terrorism. *International Journal of Safety and Security Engineering*. 2022. Vol. 12, No. 4. pp. 501–506. <https://doi.org/10.18280/ijss.120411>
12. Marchenko A., Akimova L., Akimov O. The current state of ensuring the effectiveness of coordination of anticorruption reform. *Alta: Journal of interdisciplinary research*, 2021. Vol. 11, Issue 2, Special issue XX, 78–83.

REFERENCES:

1. Bobrovska, O., Lysachok, A., Kravchenko, T., Akimova, L., & Akimov, O. (2021). The current state of investment security in Ukraine in the context of covid-19 and its impact on the financial and economic situation of the state. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, 1(36), 233–242. <https://doi.org/10.18371/fcapter.v1i36.227770>
2. Brus, T.M., & Kovalov, V.H. (2016). Problemy realizatsii antykoruptsiinoi polityky v Ukraini [Problems of implementation of anti-corruption policy in Ukraine]. *Derzhavne upravlinnia: udoskonalennia ta rozvytok*. № 3. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=954> [in Ukrainian].
3. Hulak, O.V., Kurylo, V.I., Dubchak, L.M. (2021). Do pytannia pro shliakhy podolannia koruptsii v Ukraini [To the question of ways to overcome corruption in Ukraine]. *Pravo ta derzhavne upravlinnia*. № 1, S. 196–201 URL: http://pdu-journal.kpu.zp.ua/archive/1_2021/31.pdf [in Ukrainian].
4. Dokienko, L.M., Klymenko, V.V., & Akimova, L.M. (2011), Investment management: training. Guide, Akademvydav, Kyiv, Ukraine.
5. Kamardina, Yu.V., Filipenko, A.S. (2022). Antykoruptsiini prohramy orhaniv mistsevoho samovriaduvannia yak orhanizatsiino-pravovi zasoby protydii koruptsii [Anti-corruption programs of local self-government bodies as organizational and legal means of combating corruption]. *Pravo*. № 23–24. URL: <https://visnyk-pravo.mdu.in.ua/ARHIV-uk/23-24/8.pdf> [in Ukrainian].
6. Kyriukha, K.I. (2022). Napriamy pidvyshchennia efektyvnosti administratyvno-pravovoho rehuliuвання zapobihannia koruptsii v orhanakh natsionalnoi politsii Ukrainy [Directions for improving the effectiveness of administrative and legal regulation of corruption prevention in the national police of Ukraine]. *Pravo*. № 73, S. 32–37 URL: <https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2022/11/7-1.pdf> [in Ukrainian].

7. Klymenko, V.V. Akimova, L.M. & Dokienko, L.M. (2015), *Finansoviy rynek [Financial Market]*, Center for Educational Literature, Kyiv, Ukraine.

8. Parkhomenko-Kutsevil, O.I. (2019). Suchasni pidkhody do problem reformuvannia antykoruptsiinykh derzhavnykh orhaniv v Ukraini [Modern approaches to the problems of reforming anti-corruption state bodies in Ukraine]. *Vcheni zapysky Universytetu "KROK". № 2*, S. 85–93 [in Ukrainian].

9. Protydiia koruptsii: pravove rehuliuвання i praktychnyi dosvid [Anti-corruption: legal regulation and practical experience] : *tezy dop. Mizhnar. nauk.-prakt. konf. (m. Vinnytsia, 28 zhovt. 2022 r.) MVS Ukrainy, Kharkiv. nats. un-t vnut. sprav, Nauk. park "Nauka ta bezpeka"*. Kharkiv : KhNUVS, 2022 r. 232 s [in Ukrainian].

10. Cherniei, V. V., Husariiev, S. D., Cherniavskiyi, S. S. (2019). Realizatsiia derzhavnoi antykoruptsiinoi polityky v mizhnarodnomu vymiri [Implementation of state anti-corruption policy in the international dimension] : *materialy IV Mizhnar. nauk.-prakt. konf. (Kyiv, 12 hrud. 2019 r.) : u 2 ch. Kyiv : Nats. akad. vnutr. sprav*, Ch. 1. 264 s. [in Ukrainian].

11. Kryshtanovych, M., Akimova, L., Shamrayeva, V., Karpa, M., & Akimov, O. (2024). Problems of European integration in the construction of EU security policy in the context of counter-terrorism. *International Journal of Safety and Security Engineering*. 2022. Vol. 12, No. 4. pp. 501–506. <https://doi.org/10.18280/ijssse.120411>

12. Marchenko, A., Akimova, L., & Akimov, O. (2021). The current state of ensuring the effectiveness of coordination of anticorruption reform. *Alta: Journal of interdisciplinary research*, Vol. 11, Issue 2, Special issue XX, 78–83.